

Telegraful Roman

Apare Marti, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză. — Articlele nobile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după invocări

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Alianța popoarelor

Cu raport la alianța popoarelor se comunică, din izvor diplomatic neutral, următoarele:

Ideea de alianță a popoarelor îs are originea în America. Această idee ocupă feren moral tot mai intins în ţările neutrale.

De sine înțeles, o alianță de popoare, care ar putea împedea toate răsboiele viitoare, trebuie să fie simpatice pentru massele mari.

Noua mișcare înfățează astăzi următorul tablou:

Din punct de vedere ideal s'au ocupat cu gândul alianței popoarelor doi bărbați de stat; mai întâi Wilson, după dânsul Czernin. Wilson a prezentat gândirea aceasta ca un scut al oricarei idei de stat; iar Czernin a legat de dânsa demobilizarea și inflăcătura tuturor punctelor de divergență militară. Bărbații de stat germani, ca Bethmann-Hollweg, Herding și mai în urmă prințul Max de Baden, au zis că este vrednică de atențuie și de urmat o alianță de popoare, al cărei scop ar fi împărțirea dreptă a raporturilor de putere, și nu o situație mai favorabilă a grupelor sin-guratic de putere.

Toate declaratiile acestea sunt, firește, de natură teoretică, deoarece în mijlocul răsboiului nu se poate ju-deca lămuriri. Ce fel de posibilități au să se ievuască după răsboi pentru formarea alianței popoarelor.

Numei Anglia și actualii ei aliați fac încercarea ca ideea alianței popoarelor să o îndrepte în direcția practică, în vreme ce gândirea aceasta o aduc în legătură cu răsboiul economic și ar voi să așeze alianța po-

poarelor pe astfel de temeuri, ca să nu fie scutul păcii viitoare, ci un mijloc al răsboiului economic împotriva puterilor centrale.

Nu trebuie să dövedim mai pe larg, că planul care sub scutul alianței popoarelor voiește să urmeze un nou răsboi după terminarea răsboiului de astăzi, nu este altceva decât o bătălie de joc a discuțiilor despre posibilitatea idee. Faptul însă arată de nou că Anglia, în interesul scopurilor sale, încearcă orice abuz, fără să aibă considerații nici pentru aliații săi, nici pentru statele neutrale.

Să poarte profeți de pe acum, că această alianță a popoarelor, plănuită din partea engleză, care exclude pe germani, n'are să ia ființă în veci. Statele neutrale, care au avut mult de suferit, n'ov vor primi. Cu gres vor avea să primească Franța și Italia, și este sigur, că Wilson protestează împotriva nouălor planuri ale lui Lloyd George.

Gândul lui Wilson, despre alianța popoarelor, datează de pe vremea când nu purta răsboi, când președintele Statelor Unite jucase rolul de apostol al pacii. Cum se găndește Wilson astăzi despre chestiune, nu este clar. Împrejurarea că nu vorbește despre mijlocire de pace, ci mai bucuros despre faptele militare americane, nu însemnă că este dispus a executa planurile de nimicire ale Inglatei.

Negrești, condițiile de astăzi ale lui Wilson sănt foarte răboinice, și tradează extraordinară incredere în sine însuși. Tonul acesta, de sus, va mai coborâ cu timpul, — când va expira jumătate din anii prezidenției, și când se vor și începe misiunile de alegeri. Cu căt va scădea în Ame-

rica însuflețirea pentru răsboi, cu atât va putea păsi mai energetic în contra scopurilor imperialiste ale Angliei.

Inflăcătura Americei asupra răsboiului nu se poate tăgădui. Tocmai de aceea se impune gândul, că și pacea va porni la drum din America. De aceea este de importanță să se urmărească cu luare ominte schimbările lui Wilson, și să nu se uite niciodată că puterea și vitorul lui Wilson și al partidului său, alătura dela sfârșitul căi mai grabnice al răsboiului.

Astfel se poate întâmplă, ca Wilson să clădească ideea alianței popoarelor așa, că puterile centrale, la inițiativa lui, să se poată alătura și dănsene fară banuiala la această idee.

Prisonerii noștri în Italia

Italienii bat prizonieri cu shicuri tănuite. — Trădători celi în armata italiană.

S'a constatat nu odată în cursul actualului răsboi, că ostașii români nu săt nici decum mai pe jos de camara lor; ci, dimpotrivă, au dat dese exemple de viteză neînțărtită și de credință neînfrântă cătră țară și tron.

O nouă dovadă despre virtutea soldatului român în armata austro-ungară nu s'a dat să cîtin în comunicatul cel-l publică mai la vale.

S'i adăcă:

Biroului telegrafic ungár i s'a anunțat de cărierul de presă imp. și reg. nr. 43 a ajuns în prisoare, dar a fugit. El spune un caz caracteristic despre tratamentul, de care

un plutonier al regimentului imp. și reg. nr. 43 a ajuns în prisoare, dar a fugit. El spune un caz caracteristic despre tratamentul, de care

10.30 m'am dus la locuința ofițerului de zi, unde mi-am lăsat râmas bună de statul major și administrație. Acasă, râmas bună de ofițer și cauzaci suitei și regimentului liber.

Înima mi s'a sfășiat. La 12 am dejunat la mama, în wagon. Am stat la ea până 4.30. M'am despărțit de ea, de Rondor, Sergie, Boris și Alex. Pe bielut Nilov nu lăsat să se apropie de mine. La 4.45 picătarea din Mohilev. Emoționat, mulțumit care, m'a însoțit. 4 membri (al Sovietului munitorilor din Petersburg) în trenul meu. Am trecut prin Vitebsk. Înima mea și pe Friderik. Seara lăsat masa la mama, unde am stat până la 11.

Duminică, 18 Martie

Noaptea vînt puternic, ziua împedite și friguroasă. La 10 m'am dus la slujsă de amiază. Mama a venit mai târziu. A lăsat gustarea și a râmas la mină până la 3.45 m. După ceam primi de generalul Ivanov, care venea într-un drun de serviciu. A fost la Tarsko-Selo și a văzut pe Alice. Ce s'a făcut cu bieul conte Friderik și cu Voleskav, a căror prezență turbură pe toți de aci! Au picat la Pensula moșinii lui Friderik. Seara la mama.

Despărțire emoționantă

Miercuri, 21 Martie

Ultima zi la Mohilev, la 10 și un sfert am scris ordinul de adio către armata La

sânt împărtășită prizonierii austro-ungari din partea italienilor.

Plutonierul arată, că în 17 Mai, când s'a retras frontul nostru, a rămas cu un pluton mai mic în poziția cea veche și a oprit dusmanul, cît timp a putut. Deoarece focul concentric dela spatele plutonului a făcut retragerea imposibilă, astfel a fost nevoie să capituzeze. Deodată cu italienii s'au apropiat și vreo 200 de cehi către plutonul amenințat. Cehii au atacat pe prizonieri cu scuturi și tunuri de sârmă. Atât cehii, că și italienii erau buimăci de bătuță.

Italienianii au aruncat spre noi gră-nate de mână și au strigat:

Austriacilor! Porcilor! Alii voia să luă Venetia și magazinile noastre pline de pâne albă și vin. Acum poftim!

Cehii au mănat soldații noștri la cea mai apropiată comandă italiana. Cei ce nu grăbeau, erau bătuți cumpăti. Doi soldați de ai noștri au rămas morți pe drum. Între cei morți este caporalul Olcean din regimentul nr. 43 (dela Caransebeș, Red.) și doi soldați ai regimentului de hovezei Nr. 9.

Când au ajuns la comanda italienei, cehii au rupt roțetele soldaților noștri și le-au aruncat înjurând. Săse ofițeri italieni au primit cu bucurie această scenă murdară.

Soldații noștri, după un marș de 3 ore, au ajuns într-un lagăr de prizonieri inconjurat cu sârmă. Un sublocotenent italiano și mai mulți soldați cehi le-au luate încale, scrisori și decorări.

In 18 Iulie un căpitan italian a apelat la prizonierii să lupte pentru plătită *Austro-Ungariei*. La apelul îndată s'au anunțat mai mulți

Am văzut pe bunul de Benkendorf. Cu V. Dolgoruki m'am dus la plimbare și am lucrat în grădină, căci mai departe n'am voie să es. După ceai am facut ordine între lucruri.

Vineri, 23 Martie

Dormit bine. Indiferent de condițiile în care trăim aici, ne bucură și ne consolă gândul că suntem toți la olătă. Dimineață am primit pe Benkendorf, apoi am revizuit hărțile, le-am aranjat și am ars multe. Cu copiii am stat până la 2.30, apoi am ieșit la plimbare cu Dolgoruki. Însoții de ofițeri, desigur căci vorbi mai sus; azi au fost mai amabilii.

Sâmbătă, 24 Martie

Dimineață am primit pe Benkendorf. Am afiat dela el, că vom rămașe aici mai multă vreme. O veste plăcătă. Am mai ar scrisori și hărțile. Anastasia suferă de urechi, ca și cealaltă. După amiază m'am plimbat cu Dolgoruki și am lucrat în grădină. Vânt la o temperatură de 2 grade sub zero. La 6.45 m'am dus la slujsă de seară, Alexe a făcut primă baie. Ne-am dus la Anna (dama de onoare Viruboa, favorita țării) și la Lily. Apoi la cealaltă.

Urmează apoi o serie de însemnări identice. Cea mai mare atenție merită pa-

FOIȘOARA**Din memorile Ex-țarului Nicolae al II-lea**

Ziarul *Ivestia* a început publicarea memoriorii lui Nicolae al II-lea. Redăm mai jos însemnările din primele zile după abdicare. Țarul se afla pe drumul de la Pskov la marele cartier din Mohilev.

Abdicarea marelui duce Mihail

Vineri 3 Martie

Am dormit bine și cu poftă. Nu m'am trezit decât după ce trecusem de Dvinsk. Zi friguroasă, dar cu soare. Am vorbit cu ai mei despre ziua de ieri. Am citit mult din Iuliu Cesar. La 8.20 am sosit la Mohilev. Tot statul-major m'a așteptat la gară. Pe Alexeiev l-am primit în wagon. La 9.30 am sosit acasă. Alexeiev mi-a adus cele din urmă sării dela Rodzianco. Așa dar Mișa (Marcel duces Mihail) a abdicat. Manifestul său includea cu o pricepsină în față constituente, care urmează să ne aleasă peste 6 luni. Dumnezeu săcine l-o îi pusă să îscălească asemenea palavre.

La Petersburg au închelat burările; mai bine ar fi continuat mai multă vreme!

cehi, cari au declarat, că sunt gata să lupte împotriva Austro-Ungariei. Nemți, unguri, români și bosnieci nu s-au ascultat de apel.

Căpitanul i-a linistit, că numai la serviciu de pază și fi aplicăți, dar nu s-a angajat nici unul.

Astăzi au fost amenințăți, că vor fi dus într-o temniță suternă, unde au să piară cu toții.

Din Bucovina

— Reorganizarea diecezei —

Ziarul *Viața Nouă* din Suceava scrie:

Prin prea inaltă rezoluție im-părtășească mitropolitul Repta, consilierul intim al Majestății Reale, și des-eridat din conducerile diecezei, in-credințându-se totodată administrația ei non numitului vicar general, arhi-mandritului Ipolit Vorobchevici.

Cuvântul împărtășesc a făcut deci capăt — pentru todeanu — afacerilor Repta, și respectul ce se cuvine de-cizionilor Coroanei nu îngăduie nici un fel de critică. El însă nu descurcă pe sfetnici responsabili ai Coroanei de răspunderea ce au făcut de poporul românesc din Bucovina și față de istorie, care va să și aprețue fără părțire intru cătă stăpâneria actuală înțeles să respecte dreptul și pre-stigiu bisericii noastre naționale.

Cât pentru mitropolitul Repta, sămînt credință, că va purta cu virtute creștinăscă martirul, cu care soartea impovărează anii bătrânețelor sale.

Ceeace trebuie să ne preocupe pentru moment, este soarta ce se pregătește bisericii noastre.

Prin rezoluționarea împărtășească din 14 iulie a. c. se mai creață în ierarhia bisericii gr.-or. un al doilea post de arhimandrit consistorial și un post de protopresbiter la biserica sl. Nicolae, rămânând ca aceste din urmă amândouă dignități să fie rezervate ucraimilor, pe lângă cele două, respective trei locuri, deși sistematizate de consilieri consistoriali ucraini.

Ceașteasă nouă organizează a con-sistorului, care va rămâne în vigoare până în «regularea generală a consi-storilor gr.-or. din Austria», se întemeiază pe principiul strict al parității.

Și acum ne punem întrebarea: Ce se va alege de acest principiu dacă, peste scură vreme, vor fi in-corporate Bucovinei teritoriile românești anexate în urma tratatului de

pace cu România, prin care popula-tiunea românească din Bucovina va spori la 480.000 suflare față de 300.000 ucraini? Apoi: Ce se va alege din această parte, dacă parția ucraină ale Bucovinei vor fi cuprinse, după cum e vorba, în noua provincie ucraină-galițiană?

Deocamdată ucrainii se grăbesc să tragă consecvențele din principiu stabilit de stăpânire. Aducând gaze-tele din Viena săree, ca mitropolitul Repta să-i dat demisia, și ca în locul său va fi numit arhimandritul român Ipolit Vorobchevici, organul ucrain «Bucovenea» declară: «Noi nu vom să stim de nici o intelectare ce s-ar fi făcut, noi suntem numai că dreptatea cere, ca după mulți ani să fie odată și un ucrain mitropolit; ceea ce pierde de astă dată cu atât mai mult, dupăce avem în persoana arhimandritului Timișenki pe cel mai vrednic bărbat pentru scaunul mitropolitic.

Așadar ucrainii nu mai stăruiesc pentru intemeierea unei episcopii proprii ucraine, prin separarea lor din arhidiceză, — ceea ce a fost culmea aspirațiunilor lor cu puțini ani în urmă, — ci ei răvnesc de-adreptul la cărma bisericii noastre. Această măturisire a organului ucrain este binevenită de astă dată; ea arată ab-surditatea principiului, prin care stă-pâneria voioșă să stabilească pacea în biserici gr.-or. a Bucovinei și ea va trezi în sfârșit și conștiința neamului românesc din Bucovina, că să și apere cu toate mijloacele fința și este cuprinsă și în caracterul și integritatea bisericii sale naționale.

Desvelirea abuzurilor. La o in-terpelor adresată guvernului român în senat, prin-ministrul Marghiloman a dat următorul răspuns:

„Am cunoștiință oficială despre insipiurile, la care au fost susținuți membrii camerei și timbrul guvernării cabinetului Brăianu. Sună că li s-a plătit diurnele pentru anul întreg, deși parlamentul fusese întrunit numai trei luni. Sună, că pe primul diurne și deputații care au ramas pe teritoriu ocupat. Cunosc sumele considerabile, plătite în scopul călătoriilor în străinătate. Abuzurile acestea se dovezdesă prin acte oficiale. Se descorez mai grese abu-zurile, pe care guvernul trecut le plătea în numerar, cîu cecuri. Brăianu a cîntinuit toate documentele de felul acesta. Totuși sperăm să dăm de urmă acestor abuzuri, care aruncă o triste lumină asupra activității fostului parlament român. Dacă suntem să autorizăm să cer restituirea diurnelor plătite împotriva legii, imediat voi porni procesul în contra foștilor membri ai corpului legislatore.

Cântec din răsboi

Foaie verde măr patat,
Când s-a desprăvirat,
Mie cuci mi-a cîntat
În Carpați pe-un dâmb crestat,
De trei zile nemăncat
Tot în angrif de plecat;
Sună strigat domnul maior:
«Hai cu mine, mă fecior!»
Sîi luam de dimineață
Tot spre moarte, nu sună viață!
Sîi nu mult că-nam est fud,
Sîi-am și dat noi peste rus,
Sîi-a venеau giojantele,
Cum vina var piojle;
Dar noi n'am bîgat de sămă,
Cîi-l-am pus înte pe goană,
L-am mănat cără apus,
S'am prins nouă mii de ruși
Armele le-a lăpădat
Sîi nouă ni s-au predat.

G. Matrescu.

Cuggetare

Glumeste cu cei ce-ji sunt de-o potrivă, ca să nu și se pară greu, de-și vor întoarce glumă pentru glumă.

Confusatuirile dela Viena. Amiralul Hintze, secretarul de stat la externe al Germaniei, a plecat din Viena spre casă, decorat cu mareea cruce Leopold.

După raportările oficiale, secretarul de stat Hintze a avut ocazia de săzile, că a stat la Viena, să conferă cu ministrul nostru comun de externe și cu ministrii predești Hussarek și Wekerle, în cehitatea privitoare la raportul de strânsă alianță dintre cele două state.

Acestă chestiune, îndeosebi a Poloniei, nu sănăcă deplin rezolvate. Astfel confusatuirile se vor continua.

Conspirăția anglo-franceză.

Conform stîrilor sosite în 5. i. la Londra — zice agenția Reuter, — amenință pri-mejdia, ca să fie atacat și *consulatul englez* dela *Moscova*. În 3 Septembrie a fost ocupat de organele sovietului consulatul en-glez dela *Petersburg*, nu dela *Moscova*, cum din greșă s'a spus în numărul no-stru trecut. Deș. Se presupune totuși, că boalăceviul se vor mai regăsi.

Ambasadorul bolșevic la Londra, *Lil-vin*, contestă dreptul aliașilor de a se măstectă în afacerile interioare ale Rusiei și declară, că singur popor rus are că-modice de a spune, dacă voiește să modi-fice tratatul de pace dela *Brest-Litovsk*.

Starea generală în Rusia este mai incertă ca orcad.

Stirile răsboiului

E mare invinsură, cu care arma-tele franceze, engleze și americane se arătau asupra liniei germane, având drept-țântă să hotărască în sfârșit soarta răsboiului.

Rezultatul acestui avantă urias este că au recuperație unele locuri, pe care ger-manii, din motive de strategie, le-ieu părăsît.

Spre Cambrai, la sud de Ypern și în alte puncte, dinșunarii au cuprins multe comune. Francezii au trecut râulome să se retragă și se poată că germanii se retrag și mai departe, până la vecinătatea îndelui ale lui Hindenburg.

Capabilitatea de luptă a trupelor ger-mâne ramâne totuși și astăzi cecască.

Ofensiva dinșunăna însă a slabit și a rărit cumpătul războișilor români. Germanii n'au sacrifica decât teritoriu francez, pe care de sigur nu voiesc să-l păstreze și după răsboi.

Dacă, din punct de vedere militar, germanii nu pot fi sfârmati, poate se vor hotără acum statele înțelegeri, să nu mai amâne pregătirile în interesul terminării unor lupte cu total de prisos.

Vizita basarabenilor la Iași

Ziarul guvernamental *Steagul* scrie: D-l ministrul al Basarabiei, Inculeț, spunea în cameră:

„Să ne vedem unii pe alii mai des, ca să ne cunoștem mai bine și ca să ne înțelegem mai usor.”

Era vorba de contopirea definitivă a Basarabiei întrupă României unice.

„Venîți mai des și mai mulți la noi, și înțelesăți și basarabenii să cunoască priu ei înșîși jara-mâna,” — continua cu pasiune falnicușul ministru basarabean.

Protectul său simțu și înțeles a fost înțelese.

De cătă vreme se duc în Basara-bia nu numai negozi și contradeologi, ci și călători de frântășă curiozitate. Să destui oameni în Iași, car se duc în Basarabia numai de dorul de a vedea Basarabia lor. Să aduc de acolo cele mai bune impresii. El ne spune, că unele agenții străini se fărâmă înaintea blocului conștiinței românești, care se asează tot mai înțreg și tot mai nezdruncinat peste pământul român și Prut și Nistru, al Moldovei. Spun călătorii, că e acelaș orog și e aceeași lumină și același aer, aici și dincolo de Prut: E tot Moldova.

Dar vin și basarabenii să vadă pământul lor de dincoace de Prut, și ei spun acelaș lucru.

Au fost săptămâna trecută mari agricultori. Ei au fost primiți de agrarienii noștri cu solemnitate și frântășie. Său datorie, unde cuvinte aprinse au închinat și au jurat credință Unirii.

Săcun la Iași — ne spune corespon-dentul nostru — înălțătorii basarabeni. Municipalitatea și dăscălițina îi-a făcut o primire, la cordalitatea căreia s'a asociat tot entuziasmul lașului.

E foarte bine, că au venit înălțătorii, Ei, mai ales, au datoria de-a ne cunoaște,

de a cunoaște jara lor, în Intregimea ei, cu bunurile și cu retele ei.

Imprenuta cu camarașii lor de din-coace de Prut, au aceeașă înțaltă și bine-cuvântă slujbit: refacerea României unice pe un nou *îtemel moral*, ce trebuie plânmă-dit din vecinile suferințe ale basarabenilor și din proaspetele noastre înălțămintă.

Inălțătorii dețin săntă avangardă ace-stui marș imens al unui neam întreg în trei lumi și de a spune că în stâncă de fier pe a fiecăruia.

Si înălțătorii noștri, de aici, din jara veche, — înălțătorii pe care de Mehedinți îl redacie chiar acum la locul lor! — vor trebui să aibă prilejul de a spune cu stință copiilor de acel pământ moldove-nesc, acăpat ca prin minune de sîdealul din 1916.

Să se ducă și ai noștri să vadă Basarabia. E cea mai bună treabă pentru definitivă cincizare a răielor, care de o sută de ani sângeră coasta Moldovei.

Din România

— O nouă școală pentru înălțători —

Principalele *Carol* al României a adresat lui M. Mehedinți, ministru de culte și instrucție publică, scrisoarea de mai jos:

Dominule Ministru,

Anul acesta am adăpostit în colonia cercetătoare din Sfîntuști, pe lângă refugiații elevi de liceu, și 3 clase de elevi normaliști. Școala de acolo înțovărășită de munca casnică și agricolă, ne-a lăsat pe deplin aspirațiilor voilor nostri ro astăzi normale. Ele trebuie să fie la jara, acolo de unde todeanu a venit sănătatea și puterea.

Acei ce și menit să împrăștie la sat lumina, cinstea, stăpânia de sine și înțelepicina, trebuie ferit de moravurile ora-selor în anii leui de pregătire dăscăcesă. El trebuie să trăiescă în sănătatea aerului campenești, să muncească cu un plugar, să îngrijească de vite, să lucreze în atelier, făcându și din scăsilă zestrile casei pe care o va întemeia, să ia parte la toată războiul gospodărească și să învețe cete-rosorile, pentru cultura lui de înălțători.

Noi credem, că numai la jara se poate pregăti bine și întreg înălțătorul curat al satului.

Dominul Ministru,

Una din cele mai vîi dorințe ale noastre și să întemeiem pe o proprietate de lâră a Marei Legiuni, cu începutul facut la Săuleni o școală normală de înălțători, să nu aibă niciun partea statului, la început, decât asigurarea corpușului didactic.

Elevii vor fi întreținuți de noi în chipul următor:

Fireacă etatejan, cu dure de mână și cu milostivire în suflet, va avea un elev al său pe care-l va întreține la școală. Bursile celor dințini an sănt acoperite. Vor fi în această școală numai 20 de elevi, care să-și pregătească pentru misiunea de înălțător, și după cinci sălături dăruitor a 20 de familiile românești, care se vor interesa de sprijinii lor.

Năzîm cu școala noastră să fie acolo unde va fi și așezată, și un centru de viață socială, plăză viață pentru toată munca și pentru tot suștelul satelor din acel centru de luce.

Pentru a putea pregăti prin cîtorii ei fondurile necesare așezământului și avu-tul gospodărește, vă rog să binevoiți a ne da asigurarea, că societatea noastră ca instituție particulară va putea să întemeieze școala de înălțători care donează.

Organizația ei, planul de lucru și lo-țărul așezământului, se vor comunica mai târziu.

(ss) CAROL.

Răspunsul d-lui Mehedinți:
Altele Regălă,

Cel dințină dar mai însemnat al Prin-cipaliu Carol de Hohenzollern, la venirea Sa în judecătă, a fost menit pentru întemeierea unei școale „normale”, spre a îmbunătățește săfășii, care să ducă lumina, iubirea și cunoștința datorilor în cele mai depare-late trepturi ale tărîi.

Azi, după jumătate de veac, când vine de la război primul cîntinic de răsboi cere o nouă îndrumare economică și culturală, cel dințin semn de încurajare vine dela Alteța Voastră. Preocupația ministerului de a satelor școale potrivite cu viața plăzărească, Principalele României îi-a dat finală. Sa se aprobare în cuvinte, pe care nici un pedagog român nu le va uita:

„Acel ce este menit să împrăștie la sate lumina, cinstea, stăpânia de sine și înțelepicina, trebuie ferit de moravurile

orășanul în anii lui de pregătire dăscălesc.

Mai mult: Dorină Alteței Voastre a fost chiar să usageze scrisorii ministerului, dând pildă altora și hotărând la Intemeia pe proprietate de țară a Marei Legiuni cuceritoare și o școală care să nu alăbu din partea statului, decât asigurarea corporului didactic.

Alteță Regală,

— Ministerul primește cu cea mai adânc recunoaștere darul. Alteței Voastre și împreună cu oamenii devotați școliei, conștiind că bu bu aurug pentru reformă învățământului normal și seminarial, că cea dinăuntră aprobată a venit tocmai din partea Principelui României, vîtorul nostru săveran.

Legănd deci fitul acolo de unde pornește și intemeatorul dinastic. Alteței Voastre devine totușt lumenul școlară și cheie, că opera aceasta va continua de astădată și se va dezvolta necurmat, până ce statul va fi toată măsura puterilor sale în luptă pentru afirmarea națională.

Rog pe Alteța Voastră Regală să binevoiască a primi asigurarea profundului meu respect.

Ministrul instrucțiunii și al cultelor

(ss) Mehediniță.

Societățile pe acțiuni și urcarea capitalului

Budapesti Körzöny publică următoarea ordonanță ministerială cu data de 2 Septembrie 1918:

1. O societate pe acțiuni, începând cu intrarea în vigoare a acestei ordonanțe, îl poate urca capitalul social numai în cazuri excepționale și numai cu invocarea prealabilă a ministerului. Rugarea, motivată, pentru a se da în invocare trebuie adresată ministerului de comerț, și are să se publice în Budapesti Közöny.

2. Hotărârea luată de adunarea generală de a urca capitalul social, în lipsa invocării ministeriale, este fără valoare.

3. Acele afaceri care să sunt produs din nouăle acțiuni, care nu su pot emite în lipsa invocării ministeriale, sunt nule și fără valoare.

4. Membrii direcțiunii societății pe acțiuni sănătă solidar responsabili pentru pagubele, ce s'ar produce dacă s'ar execută o hotărâre de adunări generale în lipsa unei invocării ministeriale.

5. Această ordonanță intră în vigoare în ziua publicării și are efect pentru întregă țară.

Stirile zilei

Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apără, în urma sfârșită sărbătorii săptămânii capitolul 8, Ioan, Sâmbătă în 11/14 Septembrie.

Stire personală. Excelența Sa, Înalți Prea Sfintiți Arhiepiscop și Mitropolit Vasile a plecat cu trenul de ieri după ameaza la Budapest.

Dar împărată. Împăratul Germaniei Wilhelm, în amintire vizitei sale din Sibiu din ziua de 25 Septembrie 1917, a făcut orășanul nostru un dar și anume un *pas de portelan* din manufatura regală de portelan dela Berlin. Vasul a fost prestat de primăriei Sibienii în 5 Septembrie prin consulul german imperial dela Brașov Lercsen.

Regale Bavariei în Sofia. Korespondent Hoffmann anunță din München, că regale Ludovic al Bavariei a plecat în 3 Sept., a. c. la Sofia spre a înforța vizita regelui Ferdinand al Bulgariei.

Alegerea regelui finlandez. Ziarele finlandeze aduc său, că guvernul finlandez va convoca parlamentul în zilele acestea, iar peste două săptămâni după convocarea parlamentului se va alege rege.

Călătoria marei viziri. Se anunță din Constantinopol, că marele vizir merge la Berlin, în drumul său se va opri în Viena spre a confura cu polițianii monarhiei și cu ministrul de finanțe turcesc Djavid bey.

Misericordie republicane în Grecia. Corrieră della Sera anunță din Atene, că în orașele greci Larissa și Atene se observă misericordie republicane.

Taxele medierilor din Sibiu: 1. Pentru o consultare la casa medicală săptămânală se plăti cel puțin 6 corone; pentru o vizită la casa bolnavului ziuă 10 corone, noaptea 20 corone. Când un tratament reclamă mai mult de 10 vizite, pentru celelalte vizite se admite și scădere potrivită a taxelor. Dacă la o vizită se prezintăzează mai mulți bolnavi pentru consultare, pentru ceilalți bolnavi se poate pretinde o taxă separată de către 6 corone.

2. Pentru un consilior este să se plăti medicul consilior 30 corone, medicul curant 10 corone.

3. Taxa pentru atestările, ce se scriu în ora de consultare, este de 10 până 20 corone.

4. Taxa unei vaccinări în ora de consultare este de 6 corone.

5. Pentru certificat pe soma societăților de asigurare este să se plăti 30 coroane fără analiza urinrei și 40 coroane cu analiza urinrei. — Taxele acestea întră imediat în vigoare.

6. Onorarul unui medic de casă se stabilește pentru vizitor cu 50 coroane de persoană, dar nu mai puțin de 200 coroane anual. La contracte vechi onorarul unui medic se poate stabili fără considerare la numărul membrilor familiei, dar cu cel puțin 200 coroane.

Taxele acestea intră în vigoare la 1 Ianuarie 1919.

Din adunarea generală a reuniunii medicilor din Sibiu, înaintă la 21 August 1918.

Serata în Abrud. În 29 August n. — cum și ne raportaza din partea unui ospătăriș, a. s. jurnalul "Societatea Română și români" dată în favoarea românilor femei române din Abrud și în judecătorește. De aceea nișă nu e bine ca acest post să fie anunțat de lipsă de griji și de prea mult optimism. Cu căt se spune adevărul mai pe față, că atât mai fără se va apăra, fiindcă adevărul deschis și de natură, că nu produce nicio descurajare, nici micină de stuție.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoză au intrat în răstimpul de la 29 August până la 5 Septembrie a. c. următoare contribuiri benevolice: Un necunoscut 25 cor.; și 1% contribuiri benevolice: 188 coroane 64 fileri. Direcționează mulțumeste pentru aceste daruri. Olerie se prezintă și în vîntor la casa de asigurare a muncitorilor din cercul său Piața Zeughof nril 5 și 6, și se chiteză în zare.

Prețul aurului și al argintului. Înainte de răboș un chilogram de aur fi costă 750-2000 coroane. Acum îl s'a urat prețul la 12 mil. 500. Prețul argintului era de kg. 90-110 cor. a. z. și caza 500 cor. Din pricina acestei sumpliri mulță lume începe lucrurile de preț, din urmă și arăgint, care le ară.

Se vând oile din România. Consiliul orașului nostru înșelăcăpiti, apărând în Turnu să poată vânzare mai multe oile și mieli cu preț ieftin. Cei ce doresc să cumpere, trebuie să se anunțe la inspectorat agronomic din Turnu-să-văde.

Răbobi și producători. Într-o comună din Moldova, pe teritorul neocupat, Căciuță se expediază numai cele de cuprinși sănătății. Reviste și ziar se trimiț fără piedecă.

Dola poșta. Acum se pot trimite scrisori și în Moldova, pe teritorul neocupat. Căciuță se expediază numai cele de cuprinși sănătății. Reviste și ziar se trimiț fără piedecă.

Societatea pe acțiuni «Poporul Român» în Budapest. Întreprinderea tipografică și casă de editură «Poporul Român» din Budapesta, după moarte reacordului Dimitrie Băritău, se preface în socotă pe acțiuni. Redacția a primit de el ereditatea rămasă de Dimitrie Băritău, impreună cu de a se îngrăbi de tipografie și de casa de editură. Conform legii tipografice și de casa de editură, Societatea pe acțiuni «Poporul Român» în Budapesta.

Societatea aceasta se întemeiază cu un capital fundamental de 500.000 coroane, împărțit în 5000 acțiuni cu cota 100 coroane nominală. Terminal pentru semmarea de acțiuni este dela 1 Septembrie până la 31 Octombrie 1918 cu următoare modalități de plată:

1. La subseriere de fiecare acțiune este să se plăti în numărăt prima rată de fondare și 5 coroane ca taxă de fondare. Restul de 60 coroane se plătește în 2 rate: la 15 Noemvrie și la 15 Decembrie cota 60 coroane. Acțiile se plătesc prin Postsparkasse. Fondatorii sănătății următori: Dna Hortensia Băritău, P. Cuv. Sa părintele Ghenadi Boageevici, Dr. Titus Babes, Dionisie Iana, Dr. Liviu Lintă, Leonard Pauker și Vasile Vlaicu.

Societatea se înființează cu scopul ca întreprinderea lui Dimitrie Băritău să rămână o instituție menită a servir interesele culturale-economice ale poporului nostru.

Teologia rom.-catolică din Alba-Iulia. Episcopul romano-catolic din Alba-Iulia, contele Gustav Majláth, a adus la cunoștință clerului diecezei săie, că la teologia din Alba-Iulia nici în anul trecut, nici în anul acesta nu s'a anunțat nici un elev. Teologia deci, în mod provizoriu, rămâne închisă. De prezent nu sunt numai 7 clerici în cursul III și IV. Aceșia îl vor continua studiile în teologia centrală din Budapesta sau în seminarul din Szombathely.

In cursul răboșului au mai fost închiși, din lipsa de clerici, teologile din Székességhvar, Rozsnyó și Nyitra.

Socotirea timpului de vară încrețea în noaptea de 15 spre 16 Septembrie n. La ora 3 din zori ceasornicile se îndreaptă cărăras la ora 2. În mersul tremurilor nu se fac schimbări.

America recunoște pe evrei de naștere. Telegramă din Haga anunță, că tribunul suprem al Statelor Unite a enunțat, că evreii germani din America de nord nu sănătă se consideră ca germani, ci ca evrei. Prin aceasta America privește pe evrei ca nație.

Adevărul pe față. Ziarul Vorwärts din Berlin scrie: Acel postor, care după cuvința monștenitorului de tron german, poartă lobul sănătă, pentru existența sa tot mai mult se îndărjează cănd pericolul sănătă. De aceea nișă nu e bine ca acest post să fie anunțat de lipsă de griji și de prea mult optimism. Cu căt se spune adevărul mai pe față, că atât mai fără se va apăra, fiindcă adevărul deschis și de natură, că nu produce nicio descurajare, nici micină de stuție.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoză au intrat în răstimpul de la 29 August până la 5 Septembrie a. c. următoare contribuiri benevolice: Un necunoscut 25 cor.; și 1% contribuiri benevolice: 188 coroane 64 fileri. Direcționează mulțumeste pentru aceste daruri. Olerie se prezintă și în vîntor la casa de asigurare a muncitorilor din cercul său Piața Zeughof nril 5 și 6, și se chiteză în zare.

Prețul aurului și al argintului. Înainte de răboș un chilogram de aur fi costă 750-2000 coroane. Acum îl s'a urat prețul la 12 mil. 500. Prețul argintului era de kg. 90-110 cor. a. z. și caza 500 cor. Din pricina acestei sumpliri mulță lume începe lucrurile de preț, din urmă și arăgint, care le ară.

Se vând oile din România. Consiliul orașului nostru înșelăcăpiti, apărând în Turnu să poată vânzare mai multe oile și mieli cu preț ieftin. Cei ce doresc să cumpere, trebuie să se anunțe la inspectorat agronomic din Turnu-să-văde.

Răbobi și producători. A apărut în traducere românească romanul Răbobi și pace, de celebrul scriitor rus Leon Tolstoi, traducere de Adrian C. Corbul. Volumul I constă 3 cor., vol. II 3 cor., vol. III 4 cor., vol. IV 2 sub tipă și va costa 4 cor. Pentru porto și a se alătura 2 cor. și 40 fil. De vânzare la Libraria Arhidiecezană.

Brazile în gorul lui Hristos. Păr. Dr. Stefan Ciortălu și imagojătil literatură noastră religioasă cu un nou volum. Contine 24 articole și prologuri. Scrisă într-o limbă ușoară, sunt de puternică influență, împrengândă de credință și vieții creștine. Valeoarea lor nu se poate deduce.

Scumpirea cărților. Reuniunea librărilor maghiari și reunirea librărilor din Budapesta au adus hotărârea comună, că începând cu 10 Septembrie a. c. să trece prețul cărților ungurești cu 10%. Urarea nu se referă la cărțile de școală, folosite în scoala primăre și secundară.

Mersul tremurilor. Sosec, în gara din Sibiu, dela :

Nocril	la 6'43 l. d. a.
Ciznădie	7-
Vînț	7'41 "
Copsă	3'07 d. a.
Ciznădie	3'44 "
Făgărăș	4'34 "
Turnu roșu	6'04 "
Ocna (la bâi)	8'09 "
Copsă	10'05 noaptea.

Pleacă spre :

Ciznădie.	5'21 l. d. a.
Copsă	0'20 "
Turnu roșu	10'50 "
Făgărăș	10'13 "
Copsă	1'31 d. a.
Ciznădie	1'57 "
Ocna (la bâi)	4'02 "
Nocril	4'00 "
Vînț	0'10 "

Lipsa de luminări. Se susține său, că mai ales publicul de la sat se va duce lipsă de luminări în toamnă și iarnă, după constatăriile oficiale, luminările se aduc la noi din Austria, dar din Mai până de poziția năsăi nici un transport. Chiar dacă va sosi oarecare cantitate, totușă depozitul va fi mult redus.

Teatrul cinematografic Apollo, Strada Scheiului. Directoră: D-na Emilia Tóth.

Marți și Miercuri, în 10 și 11 Septembrie: *Nu se iartă*, drăguț, cu Lotte Neumann.

Joi și Vineri, în 12 și 13 Septembrie: *Cenzus*, piesă fantastică.

La fiecare din reprezentații se dă frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seara

Cărți și reviste

Două volume nouă. Cartea de bucate *Poftă bună*, de Zotti Hodos, învață pe orcare femeie că să găsească bine și cu gust.

În cetea sute de rejețe, pentru gătităre a orice fel de bucate, să dă o desebită sănătă aminte bunicilor obișnuiți în fara noastră.

Se arată, sără și lămuri, cum se pot prepara măncăruri ieftine și măncăruri mai scumpe, după imprenjură. Cuprinde:

In Partea III:
Supe, Aștei, Sosuri, Legume, Frijoli, Torte, Căpșuni, Creame, Cremă, Pardei, Jinghetă, Bombe, Bombaș, Băunuri, Sandvișuri, *Prăjiuri mărunte* &c. a. Volumul are 160 pagini și costă 3 corone.

In Partea IV:
Conserve: Cum se coace pâine bună, tărâma, scrobile, despărță varză, preparare cărnăciosă, și a. unsușie, cumpă, ciorbă, brânza, castareu, ardei, lăptele coșărită, fasole, mazare, bureți.

Sfaturi: Pregătirea săpunului, spălatul rufeelor, curățarea petelor din haină și rufe &c., sfaturi igienice și pentru frumuseță.

Măncăruri ieftine: Din timpul de răboș, fără unsușe, fără ouă, din material puțin.

Prăjiuri numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cărțile se găsesc de vânzare la librară în Sibiu, și la Libraria Arhidicezană.

Răbobi și pace. A apărut în traducere românească romanul Răbobi și pace, de celebrul scriitor rus Leon Tolstoi, traducere de Adrian C. Corbul. Volumul I constă 3 cor., vol. II 3 cor., vol. III 4 cor., vol. IV 2 sub tipă și va costa 4 cor. Pentru porto și a se alătura 2 cor. și 40 fil. De vânzare la Libraria Arhidicezană.

Brazile în gorul lui Hristos. Păr. Dr. Stefan Ciortălu și imagojătil literatură noastră religioasă cu un nou volum. Contine 24 articole și prologuri. Scrisă într-o limbă ușoară, sunt de puternică influență, împrengândă de credință și vieții creștine. Valeoarea lor nu se poate deduce.

Vînremurile când pornește unul curent de reculegere a vîrfilor suflătoși, zburătoare, a moravurilor stricăte se impune tuturor celor ce să-ibucă biserică și neamul. Se poate procură la Libraria Arhidicezană, cu 6 cor. + 80 fil. porto recomandat.

